

Бистин республикада кыт мыр-
сай чыгарыл келген. Ал чүгүлө
дагдар баштарында эвес, харын
шөлдөргө харын кизр чаап ту-
рун, соок-донаттын улам дынзын
олдурды кыштын чооктууларынын
демдө болур. Ичанагаш мал кыш-
тагдалышыкынын айтырын рес-
публиканын колдоотарында, сохот-
тарында бу хунуун сохоттаатын-
мал жедү-көзө апаргал.

Кыштактаашкынын организацист кылып, онун чедикшининг чоруданын бирин бун чугула айтырын ниятинин малыгы чечир саныг кажааларны тууары, бир кажааларны септин чыгыларын болуру. Ий-дыг турбуже, мал кыштактаашы-кыныгыга бол чугула белеткез кол-жолдар, совхозтарда бол хуннере чедир сонгаарлар турар. Он чиж-дон Улут-Хем райондан коргузугу болуру. Ол районда септезе коргуз 245 тол кажааларында октябр 1-ге чедир чугле 98 кажаа, 57 инек кажааларынын 27-ин септетинген. Бу чылын тутса чогуру тол кажаа-ларында чугле ий кажаа кыл-дыган. Ол районнун «Куч-акыл-дын хостуу» колхозунун Зйиг-Хем участкасында Дастек деп черде хой-жугу бритагалу безин кышпа белез аеве. Бритагалу чунан бакын тууу ара соккан, ий чурттага бакы-нын шуут кылдынаан. Зйиг-Хем-тин Кызыл-Дашта хойжугу бритага-лында байыл баяз бир дөмөй.

Талды районунун «Революциянын талабымыз» колхозунун башкаар чегме, оол мал ажылынын тускый ортемнителери кытталар белектеличе саргы салбан. Колхозтун 4 кезек чегме кытталар какааларынын бар чылгы керсени аштатпаймаан, а Ба-ра-Какар деп чегме хой какааларын керсени чыл чыл иштине доортпаймаан, ан алаа калчан хой какааларыма: «Мехегей» совхозтун чамдык кытталарынын ортен кытты керсени база аштатпаймаан.

Ол ышкаш Каа-Хем, Бин-Хем бол-
гаш өскө-даа районнара кыштаглар
белеткели чоруттунмай турар.

Девискээр айбын-онил колхоз-совхоз бүтүрүлгөсүнүн аралдаары, СЭКР райкомтары болгаш райтүсүмөмөр мал кытагаларышыкындага белгилерди хүнүнү айтырыш кылдыр көрөбей, дүжүт ажаап алышыкыны дооскаа соонда бо айтырыгга киргей аан дээш бөжө бөжин малчынаарын күжүн эвилдедей турар. Шах мындг чыгыс талаааар чорук болза өрткөн чыдаарын практикасында ышкаш, хар уладын, соок ыомыкже чөдөр малын чамдылын каяжаа чок чөргө тургууду, ырымны эрттирер, оон келересе мал ажылынга каража чөдир чорукту каталгарынын аймылын көргүзү туурары оо.

Мал кышталарынын ички ишине белгиледи, андан хуунун чутула айтманы кылдыр тургузар керек. Эриг кажаларын септээр, коржонна хоорун аштар, алектен кугулап белеткээр, белеткеттинген кажаларын деңгизге келээр ажалдын октябры айда доозары-биле малчыларнын кугулу оло ажилдерге керек. Оон кыл колхозтарын, совхозтарын суурларинан кыштаглар белеткээрден малчыларга дузалалар кижилерин база кугулоо чоттур.

СЭКП-ийн Кызыл хооркомунун хуралдаар залынга совет-моол най-
ралдын октябрь 6-да эгэлзэн айынга тураскаагын хоорайнын ажылчы
поинарыннын байыртныг хулазы нуур болуу эрхэн

Хуралды совет-моол байыралдың ниятиелелинин Тыва салбырынын баштаар черинин хаасканын баугаар, оон даргазы, Тыва АССР-нин Ми-

Байырыгы хуралда Хундулуг президиумунга СЭКП ТК-нын Бирги секретары, СССР-нын Министрлер Чөвүлөнияли Дарганы эш Н. С. Хрущевту баштады СЭКП ТК-нын Президиум кезигуверни согангын хуралдын киржикчилери дипмитиг адыш часкаашкыны-биле уткан.

Совет-моол найыралдын аймынч эгелеэнинин дугайында илеткели совет-моол найыралдын нитилелинин Тыва салбырынын баштаар черинин даргазынын оралакчызы. СЭКП Тыва обкомунун пропаганда болгаш агитация килдизинин эрелекчизи эш Ю. А. Аранчың кылган.

Хуралдын киришкичлери Улан-Баторге — моол-совет найраалын нийгмилелинин баштаар черинге, Мурен хоорайге — МАРП-нын Хубсугул аймал комитетинге болгаш ажычыл чоннар депутаттарынын хуралынн куусекчи комитетинге, Улангомче — моол-совет найраалдын Убса-Нуур аймал салбырынга чоруткан байырлыг телеграммаларны чыгыс үн-биле хулаал алган.

Октябрь 5-ке чедир 7.436.000 пуд
тараа дужааттырган. Ам дужаа-
рывыс—564.000 пуд.

Октябрь, 5-тин хүнүнө республика 3125 гектар тарааы өскөн болгаш 5542 гектар черин тарааы бастырган, күүнө шыгашма-рынга 169,2 мун нул тара урулган. Ол хүнө чедир бүтү тарааын 69,8 хуу кестиген, кестиген тараа кууагуларалыгын 94,6 хууу бастырганын, картофьдун 89,5 хууу кастыганын, ангис ангарагызынын талаы-биле онкага 27,8 хуу күсүстегинен база үрөзүнүн 71,4 хууу урулган.

Күртүгө тараа садарыннын талаы-биле чыдаа алга хүдээлгени республика 92,9 хуу. Кызыл өргөлдөини ажил-айгылары—93,2 хуу Чадаа өргөлдөинини—92,3 хуу күтсөктөн.

ген түрүжө, миңага чедир олар тараа кирбөөн кевээр. Штер Байков болгаш Байыр-оол ол айтырманыннын аймаачачалын өттирми турар.

Танды районуну "Революциянын чалымын" колхозуну даргазы эл Гужок база-ла мид иланг урушту эзеп турар. Ук колхоз күртүгө 500 тонна тарааы немей садарын алаан болгай, а ол ажил-айгы эрге күртүгө 500 тонна тарааы болганын когарал чокка киңер арга-лы болуп турар. Илдың түрүжө эл Гужок жокаларыне көрүп каап, тараа садарын салаанын олуру берген. "Тиледеге" колхозтон үлөгөр алынар эл Гужок: ол ажил-айгы тараа садар талаы-биле ху

кутуга сагын човашкын чок ол турду турдулар. Ол райондарын колхозтарында болгаш совхозтары 50-ден 75 хуу чедир-де үрөзүн дугаа болуп турар болгаш ажил-айгыларын каймын-даа оон арга-лаапыннын кирбөө.

Мал кыштагылааныннынга атлеткедин шикитиргил хушери көргөн. Илдың түрүжө чамды уду тутушар, тускай эртемнигер тутуза айтыртып амга чедир херек кө алынар турар. Мал кажааларын-септеген, кыштаггарга мал чедир ажил бол хүнерне чедир кончу оожум чорул келген. Чамдар райондарын ажил-айгыларын билбескедини талаы-биле оонааларын күсүттөөн, болуу мал

Бүс дундире «УИКА 23» нийгэмд
сохотхун (директору эн Сигарев,
партия организационный секретари
эн Бузалин) тарахыглары чүт-
күдүгү ажиллап, дүжү ажаап
айлшмынын октябрь 5-те түрүн
доосап болгш картофель ажаап
айлшмынын доозар чоошуулган.
амгы үедэ үрөсн уруушхурун, ай-
гыс аңарылаалын күшөдчирегн,
боттарыгн алган хүлөөсчирегн,
ажыр күрүнегн тарап саларын бо-
долоогын күсөөсчирегн болгш 160
түрүн чүртүк пайдан ажыр 100
тоннаын бөөрүн хүлөөсчирегн алган.

Ангыс аңарылаалын темпийн
дүрөөсчирегн болуу келгш Салгуу бөш
хүлөөсчирегн оюн чүтүк мүн гергэ
аңарылаалын Бир өсөөсчирегн емпи-
белег одачын түрүн чүтүк болгш,
ол ажил чад чыл үнгүсчирегн чөйр хир-
е үегн негээр алар-дыр. Эн ала-
гыс Эрэин, Чөөн-Хөмгүн, Танды ра-
йондарын сохотхотхунд болгш
сохотхотхунда аңгыс аңарылаалын

нерин болгш тарап саванын саван-
таарын түрүн күсөөсчирегн. А Танды
районун «Револуциянын чад чүтүк»
оюн колгозу (сохотхирегн болгш м-
ажыгш эн Петелев) модургаалап
дөжөр саваны бөшчирегн сохотхирегн
көдирчирегн алаап. Оюн түнелн бөш
болуу саванг, бидинчирегн болгш
эн Петелев.

Ол-за районунт «Совет России»
колхозуунт түт сүт-баран ферма
зына сүт саванын сентябрь 1950

Минги болза-даа жүзү ажаап алышканынын болгаш тараз белектеринин талазы-беле бүгү республикада тең э-не кууду болуп артышпаан. Амга чейин 26 муң гектар тараз сынта болгаш 13 муң гектар тавычала чытышпаан, өзөөс өзөөс демчиздиг картофель ажаатынмаан болуп турар. Бо отуугун чыдаганы болза колдоотар болгаш совхозтарнын удуруткуздары, тускай эртемингилери мурундагынан-беле ойр демей, техникасы четче ажылааган, аяк, класк хуверини унеле-бейи туурунча. Чогум-ла минги болгаш-беле Чадаан эреленини тову-шаденинги октябрь 5-те бу-

кончуг оокум болуп турар. Бо чер-лерде тракторларнын уагу кезин аваз турар болгаш ажыдап туралар чүгө хууду ажалдылары дурум апарган. Минги азы-беле Эрзин ра-йонун ажал-агылар чымык ху-нерде мырында 4—5 гектар хире алгыс адылар туурулаан.

Урезин уруушкунун талазы-беле меңзелерде база-ла өөрчүгү чү-вө өзөөс. Биз-Хем район ол талазы-бе-ле мактангыч. Олар келар чыдын дүжүдүнө четпир демчиздиг уре-зини уруп алган. Танды, Баа-Хем, Бай-Тайга, Чөөн-Хемчик, Улуу-Хем районларын удуруткуздары болгаш тускай эртемингилери урезин урууш-

кун-ажыдап баган организмдестей-нин болгаш малдын темгергелер-Баскарканынын түпнелинде токсина хире куудулаан. Кыш ме-шала алек туружү мадын прод-туузу мулдаан турар апарганын чыдаганы чүгөд, эш Ягода?

«Мехегей» совхозтун ийи кол-хонига хой кажаан туттуму-турул турду ол совхозтун зоотех-ни эш Гринин мынчага чедир ч-бодоп турары?

Базо ажал-агы чынын чедин-мингиги эртгилери республика-ла ханизатор, таражы болгаш мал-бузуунун арым-чутугуна херас-тур.

Комбайнларын бирөөсүнө 10 гектар, бүгү комбайнлар-
ның бирөөсүнө онаштыр 4,5 гек-
тар ажаан алган.

Чамалы уурутугулар биеги же-
воруг тугал боттарынын ажил-ажы-
ларынын эрге-ажысын харап, күнү-
ке тараз сазар талыны-биле хүдүзө-
гезин республиканын күүсүдариине
кыштак дүзүлал турар. Би-чечки-
лер тараз дүзүлалдыгына кириш-
күп туурарын ол районун уу-
рутугуларына каш ууза айтып кел-

Улут-Хем районун «Чодураа»
колхозтун ажил-чишкери кивитин
малынын кыштагалаашкымыа орга-
низаастыг чорудары-биле белеткез
ажыларын кылып турар.

Колхозтун туугузугуларынын уш
зевенюз мал кажаларынын уш
дүзүлал. Отепан Шугутугурун 8 ки-
жигил зевенюз Кара-Буулу деп че-
де ийн чуртталга бакшынын туугу
дооскан болгаш 1000 той кирер ка-
жалын октябрь 20-де доосары-биле
ажыдал турар. Донгак Натпий-оол

туугу зевенюз Узе-Бакжына кайым
гал-заа 400 той кирер ийн кажалы
туугуун чоокку хүнерде доосар.

Тойку Туугуш Шойжаа-оол Х
дергеде кыштаанда 500 той ки-
кажалын септеп дооскан. Ате-
дан бүгү малчыныр кыштагал-
дынга белеткез ажыларында ту-
тутууган. Чодураа №1 сугу-
рун фэрманынын саачылары уш
саачыч Уузу-оол Кара-кыстын улу
туугузы-биле бизза, инек кажа-
лары чыгылгал турар.

мөлдөргөндө солук агрегат—терезгешигиш аяла ээс комбайны сөөрткөн күчүлүг трактор чоруп турар; Бо болза Ленинградтың Киров аттыг заводунуң «Кировец» деп дүгүлүг трактору болгаш «Россельмаш» заводтуң «PCM-10» деп комбайны экзаменни дуржаап турары ол.

«Кировецк» күчүзү 220 аэт күштүг, ол ийи кол көүрүлүг болаш шакта 35 километр чедир дүргөн чоруп болур.

Кожжуге «PCM-10» деп комбайнынң аялдулар аргасы бедик, чүл дээрзе «СК-4» комбайнынңындан барык ийи катал ажыг. бункериниң шикпери 25 центнер тараа кирер. Ол

башкыр, саваның үрүмкети ошорааш, күчүлүг вентилятору «ТПУ-70» деп прицептерезгешиге дамчыдып бээр. Оон азын комбайн таразын алыр кукурузаны ба ажаап ал болур.

Комбайны башкарыын «Кировец» тракторнуң кабиназындан электри меңзэлгери болгаш гидравликач дуазы-биле чорудар.

ЧУРУКТА: «PCM-10» комбайн болгаш «ТПУ-70» прицеп терезгич-биле «Кировец» тракторнуң ийи одуругнуң тавычаларын чыгарчуруу.

СЭТА-ның фотохрониказы

СЭМП ТК болгаш ССРЗ-ниң Министрлер Чөвүлели СЭМП-ниң Татар об-
комунга, Татар АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинге, Татар АССР-ниң эр,
хөзөмөн колхозчуларынга, совхозтарының эр, хөзөмөн ажилчынарының,
кездэ ажил-агыйын тускay эртемчилеринге, бүгү ажилчы чонна-
рынга байырлык чаганы чурткан.

Татар АССР-ниң кездэ ажил-агыйын ажил-ишчилери, Улуг Ок-
тябрьның 45 чыл белүр оюнга алдар болдурган социалисттик чарышты
улам калыктаткыч, бөдүрүн берген сөзүнге эз болганын—күрүнге 56,2
миллион пуз тарааны, ооң иштинден 3,1 миллион пуду пландан ажыр-
сатканын СЭМП Төл Комитети болгаш ССРЗ-ниң Министрлер Чөвүлели
кураалың улуу ханьшышчы-биле демдегелер турар. Унелиг кулчулара—
чочам-тарааны күрүнге 10,8 миллион пуду саткан.

(СЗТА).

СЭКП-ийн ХХII съездийнхэн тэгүүдүг шийтгилсн-биле сорук кярген, «Революциянын чалбынжы» колхозтун эр, терзэжэн колхозчулары механизаторлары, куджа ажил-агийнжын тускай эртемнигилери Улуг Ой тобрынын 45 чал оюн төлөгит уктур дааш демисешпишан, курунген тараа садар талзы-биле социалистиг худалдэегин октябрь 2-де куусеткен. Терзэн чуртун штыжамырына 309.000 пуд аш шинарыг балтазы тарааны урган. Куруне палындан 91,5 му пуд аш куусеттинген. Ол ышмак худ садар талзы-биле худалдэе 130,4 куу куусеттинген, ажил ажил келир чылды дүдүүдүгө хөргөлзү эрчимсн-биле бодун бүтүрү хандырттыгун. Худалдэген ашжы 500 тонна тарааны немей садары шийтирилэтинген. Ийитилни мал ажилына чечир мал чемини белег кеттинген. Курунген сүт болшан эгт садар талзы-биле куруне палыны чоккук дүннерде база куусеттинген турар. Курунген тараа садар талзы-биле боттарынын социалистиг худалдэегилерин дүргөн кууседир талзы-биле дуржулга станициязынын, «Тигилдэе» совхозтун, «Совет Россия» колхозтун коллективтерин социалистиг чарышка кийгырил тур бис.

«Революцияның қалбыжы» қолхозтуң даргазы ГУДКОВ.
 Партия организациясының секретары НУНАЕВ.

Партия организациясының секретары
эш КУНАЕВКЕ

Комсомол организациясының секретары
эш ПОПЕЛЯЕВКЕ

Колхозтуң кол агроному эш ЧУЕВАГА

[illegible]

Ам-дас 500
ниги инициативыны СЭКК Тымба обкомо болгаш Министрлер Чувашлы
сеткид ханышкыны-биле дөмдөлгө була крууөгө ээт, сэт сазар талаш
биле плав чоокку хүнерде түстүтүнгөн, нийтинги малын чедикниги
ниги кыштагладыры хандырыгаша бүгү чүдүлөр тургустунган, күск
дооветеринарыг төмөгелер эки чоруттугунан, келер чылдын дүгүдүх ха
дырыгаша четчир агыс ахтарганын турар, ол болза, Улуг Октябрь
ниги адырыгаша оюнга төмөгелер бөлөк болур деп ишегелин илеретир тур

СЭП ТЫВА
ОБНОМУ.

ТЫВА АССР-НИҢ МИНИСТРЛЕР
ЧӨВҮЛӨЛӨ.

Чоң-Хөтүк-районун «Большевик» калкы акыма-ий ардагери аял-ишчилери тараа сааар хуулаегени октябрь 3-те 100 хуу куусе кенин болгаш кыыз-тас урсини буруну-биле уруп алганы ивлеткен бу бис. Курунеге 100 тонна тарааны немей саадан хуулаеп тур бис. Ол болза Улуг Октябрынд 45 чыл оюкта бистин беловиси болур.

Иөлхөз даргазы Ш. КУУЛАР.
Партия организациязының секретары К. КУУЛАР.
Иөлөз Совет даргазы С. КУУЛАР.
Номсомол организациязының секретары А. ОНДАР.

Партия организациясының секретары
эш К. КУУЛАРГА

Көдээ Совет даргазы эш С. КУУЛАРГА
Комсомол организациязының секретары

Чоен-Хемчик районун «Большевик» колхозунун аял-ныччилер тап-2 бүтүрөмүн арасындагы эңгээлүү балдар атынын балдар кундуга

түрээс салар талааны-биле социалисттик хуульгазын хуусаа бетинде куусет кенин СЭП Тыва обкому болган Тыва АССР-нин Министрлер Чөвүлели сеткил ханышкыны-биле демдегел тур. Ол болза партиянын XXI

седейинин, СЭУ-нн март Шаңкуунун шаңтишлерин боттанын
 раны дөөн колхозчулардын шугуру демисалына түнөп ботур ботпап
 айма-айгынын бүтү аштырпаны улуу ийай кедейлеринин ууру агарганын
 ным дугайын керектеп турар. Тарапай күрөнгө немей сапар чокор То-
 рөш чуртун мурунга ботуун дүкүлөпкө колхозтун деңгүлөрүн бот-
 ди-бди билип туураынын дугайын чыгаалар турар. Белч чымын ду-
 жугутун унелгенин чокку түнүрде салыры: бүтү чыгууларындын үрө-
 келгенин улашы, түтү чыгууларын унелгенин улашы, унелгенин улашы,

Малды чөдрийнхнийн хялгалагдсанын бүгү чүүдлэр «Бодьшевск» колхозда тургуулган, мал чөднери фермаларда сөөртү чөдрийнгийн мал хаджаларын селтегдэл зоозуулган, зооветеринарлыг хөмчөөр эхи чөрүтүдган, амьларал-чурталганын эрхөөр хузул чүүдлери маачынвара хадгиртынган турар бел илгөөдлн СЭКП Тыва өлкүм болаш Министрлер Чөүүдлери илэреллн тур.

СЭКП ТЫВА
ОБНОМУ.

ТЫВА АССР-НИҢ МИНИСТРЛЕР
ЧӨВҮЛӨЛИ.

КНО-нун Кол Ассамблеясынын XVII сессиясында

НЬЮ-ЙОРК. СЭТА-ның корреспонденти В. Богачовтун дамытып турары болза:

КНО-нун Кол Ассамблеясынын октябрь 3-те болган хүндүк туралыгы нияти политиктик чыгуулаагытга түгүлүз.

Талаанын төлөөсү Кан-боджага улур таланд шериг-агрессор үлгүдөгүлери шындыктарын, кожоаи чурттарынын денскээр эжелен алырга бодуну чазанын чуртуну чажырынын ора-дасын турган.

Тунистин дамытык херек-тер талааны-биле күрүне се-кретары Монжи Салим шериг бодуулаагынын каттыш-пастык политикаын тунис ча-занын шындык барымдаалап турарын дынтаткан. Конгода байдалга хамаарыштыр чу-газалап, Батанганы «Топ бол-ган Мурнуу Африкага колони-алистик маддүдөгүлүк систе-манын кол чери кылырын чакык чурттар шынтыраа-зын» дээрин ол демделген.

У Танын саналды кирге-ли Конгога федерациянын тур-гуулаагынын панын ол чуртуну чакык экин катал тургуза-рын хандырын шыдаар дээр-жиге чыгып турарын Мон-жи Салим илгерилген. Евро-пага экономикалык кызым бодуулаагынын тургузары чиг-эти бодурун турар чурттарга хамаарыштыр ылгай көр чорукту күштедирер апар деп Тунистин төлөөсү демделген. Садык талааны-биле делегей конференциянын чымыдыр дугайында Совет Эвилелинин саналыга ол байыр чедирип, ову чурдарынын белеткелини алдырыны бүгү чурттары кытырган. КНО-да КНО-нун эжелерин катал тургузар чорук бүгү делегейге тайбынны быкылаагына дуулаал турар ийик дээрин М. Салим демделген.

Оке уаастарга боттарынын териндиктерин хевээр ар-тырар азы катал тургузарын орадыкты турар импералист-тик бодуулаагынын политиканы бүгү делегейде улустар ара-лында дүшкүрүтү чоруктуун кол чыдаагынын болур деп Румыниянын төлөөсү Малица демделген. Кубага хамаарыш-тыр АКШ-тын үлгүдөгүлүк и-манды импералистик чүткүлдер-ини тодарай чижээ болур дээрин ол айткан. Тайбын талаадыкчыларын шынтыр-пал хөдөйишкенин Кубага хамаарыштыр АКШ-тын поли-тикамына улур шын бода-

дык таланын чедирип кел-ир дээринге иделген Мали-ца илгерилген.

Румыниянын төлөөсүн демделген: Германияда да-йынны артышкынынын ууулаары, антигитлерги ко-алициянын бүгү киржикчи-лерин дүгүжүшкүлүгү үн-дөйлөсү герман айтырын тайбын тазырыштыр шынтыр-лаар чорук бүгү делегейге улустар аразында дүшкүр-лүг чорукту чажырыларын-ынч дээринге улур салым-чы болур. Бир эвес герман айтырын шынтырларынга социалистик чурттарын кү-женишкенин барын талаа-күрүлелерин таланында улур хөдөйишкенин база ка-тап тазырыштыр болза, соци-алистик болган өскө-даа чур-т-биле кады Румын Улус Республика Германия Демократ-тик Республиканын тайбын керээзинге ат салыр дээрин Малица чыгуулаан.

Атомгүч чекескен хостуг зоналарын Топ Европага, Балканыга, Согуу Европага, Африкага, Латин Америкага болган делегейин өскө-даа чедиринге тургузар дугайын-да саналды РУР-нун чазанын дөйтүр турарын румын талаа демделген. Балкан күр-үлелерин аразыга кады ахыдаагынын хөдөйишкенин ооза кичээтпейн бистин чуртуулаагы салыр турар деп ол чыгуулаан. Румын улустун мурунча Малица КНО-нун КНО-да эргезин катал тургу-зарын болган делегейин бо-организациянын чаккай-шыкыны сыгырып үндүр-гөн итген.

Ливаннын төлөөсү Аммуу садык айтырылар-

Канада спутник салып үндүргөн

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Чоок-та чаа Канада болза Черни «Алут» дээр бирги кылымал спутникти салып үндүргөн. 300 фунт (136 килограмм хи-ре) дедалык спутникти «То-рагеа» деп америк ракетанын кызым-биле полар орби-та-орукке салып үндүргөн. Ону Ванденберте америк ужал чүгү баазаында (Ба-лфория штат) салып үндү-ргөн, а консультантылары — АКШ-тын аэронавтыка болган космос делегемин шин-чилер талааны-биле национал эргелелдин ахыдакчыларын. Канаданын баштайгы спут-

ник таланы-биле делегей кон-ференциянын чымыдыр дугайында Совет Эвилелинин саналы дөйтүр, ук санал КНО-нун сорулааларында бү-рүн дүгүжү турарын демдел-ген. Индустриализациянын болган хөдөйишкенин орунук кирген чурттарын продук-туралын киреринге делегей рыноктары хаалчак болбас ужалууг дээрин Аммуу ай-тыкан. «Бодуну эрге-ажымы барымдаалаа» «ини рынок-ту» сорулааларында хама-арыштыр дүгүжүлүн ол илгер-илген.

Чепселенишкенин бүгү-ниги болган бүгүн дүгүжү-лүн айтырын шынтыр-лаар чорук Кол Ассамблеянын амгы сессиясында чутула со-рулаагы болур деп бодуну талааынын санап турарын Пакистандын дамытык херек-тер министри Али демделген.

«Бай» болган «ады» на-ционалдын аразында ылга-дык көвүдөрүнүн үрүтүл-лешкан турарын Пакистан-нын төлөөсү Дүгүжүлүн-биле демделген. Ам дашкар чиг-эти үндүрүп турар чурттар ол чиг-эт дөйтүр алган ахы-биле 11 чылды мурунда, тур-ганында 35 хуу аэроз улустур бараанынын салып ол болу-рун ол демделген. Оон демел-лени: кызым садык бодуула-дери кошкак хөдөйишкенин чурттарга дуулаар таланы-биле КНО-нун программанын үзөринге чедирип болур.

Пакистанын дамытык херек-тер министри Мурнуу Аф-рика Республикада сөк-а-зын ылгай көрүп турар чорук-тууруу шалкан.

Англия базарына азы тургузар апаратты берген

Америка агентилелерин динналын дугаар алырга, «Алут» Черни догандыр бирги эргилешкенин чедир-кенин дооскан. Спутниктин сорулаагы: «ионосфераны үстүр каттырып болган тал-гыр ыракка телевидение та-рылаанын үрүтүр космос шимазерин шынтыраа-зын» болур деп ЮПИ агентиле ай-тыкан.

Ажылчын аңгыны өлүм чок гимнизи

реп-де турган. «Интернационал» революция Пресиянын дартыгы ыл-бус-биле шынты-ган быжылаанышкынынын кырыга динналын турган. «Интернационал»-биле Петроградтын ажылчыны-зы болган солдаттары Кыш-кы орукке шаап халлап тур-ган, оон-биле Совет эрге-ча-гырга дөйтүр Буденныйын аг-тыг шерин болган маалыр ча-пачевиер туучушкуче ки-рип турган.

Мынын солун чүве болган. 1922 чылдын майын эгезинде Владимир Ильич Ленин Там-бов губерниянын Правде Ламки деп суурунун тара-ачынынан «орус ажылчы, тараачынынын улур башты-чы Владимир Ильич Улья-нов-Ленин» төртүнгө-ле 52 чыл болган онда та-раачынынын байыр чедирер өөрүчүт чагаанын алган. «Бис салерин чажырып дөйтүр «Интернационал» ко-чуту мытыр ыраштыгы»-деп олор бижген.

«Интернационал» комму-нист суботниктерге бир-ле дугаар унуп турган ажыл-чынынын. Магнитканын тур-гуулаагынын болган кур чериян чажырып алыкчыла-рын кун-ажычын маалырап чоруктарга хей-а-у кирип турган.

Империалистик хавааларын астыга «Интернационал» сөс-тө-биле өлүмү динна-биле укуп алган яны-бүтү чурттарынын революция про-летариалдык оодары ову чезе катал төнүр ырап чегиткенин дөйтүр.

XX вектан Коммунист ма-нифестизм деп делегейин улауларынын адым парти-янык Программанын хуууу ал-ган СЭКП-дин төгүлүт ХХП сьездин бодуну ахылын «Интернационал»-биле доо-кан.

Пьер Дегейтер 1848 чыл-дын октябрь 8-те Генте хо-ройга (Бельгия) төртүгүлгөн, улаваада оорган оон ө-бү-лөи Францияга, улур бугу-рулгелай хоорай Лиледе ка-жуп келген. Оон адым ахы-чын киж чоразан. Хей уру-

О. Дортикос Нью-Йоркта

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). КНО-нун Кол Ассамблеясынын сессиянын ахылында киржир-биле Куба Республиканын пре-

зидентин доктор Освальдо Дортикос Торрадо октябрь 3-те Нью-Йоркта чезе берген.

Америк хөренгитеннер дайын херектенинге байыр чедирип турар

НЬЮ-ЙОРК. СЭТА-ның кор-респонденти Гарри Фрима-ниң дамытып турары болза: барын-герман хөренгитен-болган Гитлерин чок өнүгү-Герман Абс Каттышкан Штат-тарда база катал аны-чорук кылып чедип келген.

Америк хөренгитеннер кат-тыжышкынынын чыл бүтүл-е болур туралыгы чүве чуга-лаарын адым саналган Уолл-Стриттин хөренгитеннери ову уткуп алганар. Илчарга Абс-написи дайын херек-теннеринин бирөөн дээрин бодуу американын байыр, аныа байыр чедирбей турар.

Ол фашист сак-хөчүкү Каттышкан Штаттарын ча-заа беин дайын херектени деп хуууу коргенин америк-канын сактып турар. Абс болза «национал-социализм» үзөринде тергилдеп турган ки-жирини санынга кирип тур-рар болган эгезинде турла-ла оларга байыр чедирип, на-цистерин эрге-чагыргын ажелеп алырынга дуулап, эр-

ге-чагырга оларын дөйтүр турган» деп. 1945 чылдын мартта чыкк меделген турган.

АКШ-тын чазаа болган Уолл-Стриттин хөренгитен-нери ол сөстөрүн уткупкан бо-ла-да бодуу американын оларын уткуп.

«Нахичи болган антисе-митизмин катал төртүтү-ленинге улур америк комитет» америк хөренгитеннер кат-тыжышкынынга телеграмма чоруткан. Абс АКШ-че ча-лаанын шынтырлар улаула-нышкынын кылган.

Телеграммда чугаалап ту-рары болза: «Каттышкан Штаттарга болган салерин идиригерге Абстын көстүп келген чорутуу туучушкуну шөдөригө өлгөн бистин сол-даттарынын, нацистерин элүрген адым миллион ер-ейлерин болган өскө-даа миллион-миллион кижилерин тураскалын дорамчылааны ол-дур. Абстын киржир чо-руу америк ажил-херекчи бө-дүртүрн бужарткыр».

Япониянын тараачыны демиселде

ТОКИО. (СЭТА). Япон көдө-суу Накасубини (Ойта пре-фектура) тараачыны «Хидзуа» деп, бодолга кы-дыр чеге олар ажил сокса-дышкыны эгезлөсөн. Япон болган америк шериг кезек-теринин шериг өөрдилгезин ол бодолга чегинге чоруда-рыга олар улаулаанын турар-лар. «Акааза» солунун мы-намын турары-биле алырга, шериг кезектери артиллерия боолашкынын кылып турган үдө ажил соксадышкыны-нын киржикчелери бодолга

кылып черин дөйтүреринче кире бергенер.

Тараачынынын шынтыр-пал хөдөйишкени боолаш-кыны соксар болган өөрд-илгезин тур солгарылар дугайында дуулаа бөрүнче ар-тылери кезектеринин коман-дылааны албаапкан.

«Хидзуа» деп, бодолга кылып шерин аюн чакк эр-теи алын төнүгүлде Япо-нияда америк шериглер ко-мандылаанын эргезинге бер-ген турган.

Венесуэланын партизанынын хөдөли

КАРАКАС. (СЭТА). Баяк партизанын Каракаста 10 километр ырак турар Ата-льо сууру эзел алган. «Кларин» солунун диннаканы-биле алырга, партизанын префек-

туралын болган телеграфтын бажынынын эзел алган бол-ган яны-бүтү хевилерин боо-чепсөөн дуулап ал, поли-цейшери туду алган. Оон дараазында олар суурун ка-гаш, дагларже чорупкан.

Тожу-чуртум

Аалгаы С. Бирбазини

Сезу А. Нугуурактын

Шиник, ховар чурумалын Шинел-дерин хевир кирген. Сеткил-чүрөөм хайныктырган. Сөзгөк хөөм чымыштырган. Тожу-чуртум, Тоолуу чараш дендин-дир сен.

Тожу — чуртум. Долоу байлак ээси-дир сен. Ачы район адым сымлаан. Ада-чуртка удуун кирген. Чүзүн малы база-да өскөн. Шөлдө, дагла сымшастаан. Тожу-чуртум, Тоолуу чараш дендин-дир сен.

Тожу-чуртум. Долоу байлак ээси-дир сен! Тожу-чуртум. Долоу байлак ээси-дир сен!

„В. И. Лениннің аялы хүнү“ деп телевидение-биле дамчыдар кино-чурук

МОСКВА. (СЭТА). «В. И. Лениннің аялы хүнү» деп, теле-видение-биле дамчыдар чаа кино-чурукту көрдөдөи тин дө-төйгө болган. 1921 чылдын февралда Ильичин эне-күженишкенин күш-ажычын хүнеринин бирөөн ол кино көргүзүп турар.

Владимир Ильичин бажынында, Кремле бодуну кабинетинде оларын, чада чедип келген тараачынынын, шөд социал-демократтарын төлөөлөрүн болган өскө-даа кижилер-ини хуууу ап турарын кино көргүзүп турар. Ажылчы-металлисттерин Эвилелдер Бажынынын Колонналыг аалында болган конференциянын, В. И. Ленинни дарааашкыны-биле эртен күш-ажыл болган камгала чөвүлелинин туралын көрүчүлөр көрө.

Сагыш-сеткилд хайныктырып турар кино-чурукту тургу-зарын, ажылдык дөйтүр стилинин дугайын бөүрөгүт кылдыр чугаалаарын артист Л. Масалов, режиссер-тургуз-чу В. Гейман, чогаалчы бүгү коллектив чедип ап шы-даан.

Сонуургакчыларын тырттырганы кино-чуруктарынын ийиги бүгү-эвилел көрүлдөи

МОСКВА. (СЭТА). СССР-нин Культура министрствозу СССР-нин кинематография ахыдакчыларынын Эвилелинин оргкомитет-биле, ВПСНС болган ВЛКСМ ТК-биле, СССР-нин Министрлер Чөвүлелин радио дамчылыга болган телеви-дене талааны-биле Күрүне комитет-биле кады сонуургакчы-ларын тырттырган кино-чуруктарынын ийиги бүгү-эвилел көрүлдөи октябрьдын 23-тен 31-ге чейин Москвага эрти-рер. Оон муруну чарында шилгиле көрүлдөдөр эвилелешкен республикаларга эрткилген.

Коллективтер болган тус-тус сонуургакчылар ол чога-алчы конкуруска калды-даа жанрын кино-чуруктары: хроникалык-документалдык, эртем-неперелдин, урай-чечен, көргүзүлгө, спорт киноларын, кино очерктерин, кино фе-льетондарын, музыкалык-аңгылап чуруктары кирип болур. Эң дээр чогаалдарга шаңналарын болган дипломнарын тытсыр. Жүрүн кино режиссер, РСФСР-нин улустун ар-тизи Г. Л. Роталь баштап турар.

КИНОТЕАТРЛАРГА

ОКТАБРЬ 7-ДЕ.

«НАЙРАЛ»: Уругларга программа 10. «Тулаа ыды» 11.30, 1.10, 2.50. «Анаа-ла төгү-дур» 4.30, 7.50, 10.30 шактарда.

«БАА-ХЕМ»: Уругларга программа 10. «Арынын күчү-тенинин дугайында тоому» 11.15, 1.15. «Ыранны ызыгаар-да» 5.15, «Нутуз» 3.15, 7.15, 9.15 шактарда.

«ЕНИСЕЙ»: Уругларга программа 10.30. «Төрүтүнгөн хүнүн-биле» 12.30, 4.30, «Илбич» 6.30, «Кимилер болган араатаннар» (2-ги серия) 2.30, 8.30 шактарда.

«ВОСТОК»: «Ыранны ызыгаарда» 11.1, «Төрүтүнгөн хүнүн-биле» 3, 5, 7, 9 шактарда.

ОКТАБРЬ 8-ТЕ.

«НАЙРАЛ»: «Нара чайна» 10, 12, 2, 4, 6, 8 шактарда.

«БАА-ХЕМ»: «Айболит змичи» эртегинин 9 шакта. «Хар калын» 11.15, 1.15 шактарда. «Анаа төгү» 3.15, 5.15, 7.15, 9.15 шактарда.

«ЕНИСЕЙ»: «Ыранны ызыгаарда» 2.30, 6.30, «Нутуз» 4.30, 8.30 шактарда.

«ВОСТОК»: «Кимилер болган араатаннар» (2-ги кезе) 3.15, 5.15, 7.15, 9.15 шактарда.

ХӨЛ-ШЫДЫРАА ОЛИМПИАДАСЫНДА

ВАРНА. (СЭТА-нын тускай көр.). Хөл-шындыраанын 15-ки олимпиаданын түнөл ойнуна совет шындыраачылар Австриянын команда-биле салымшкына үш тилегеи чедип алган.

ССРЭ-нин чемпиону Опа-ский 29-ку көжүлде Кинель-ди дүжүп бээринче албаа-ш, бодуну командазынга санын бир дугаарында берген. Лок-вен-биле салыкта Геллер бө-зүрелди кылдыр уткан. Гел-лер ойбан тоо салгыларында 9 саны алган — олимпиа-дын рекордту!

Чидиг демиселге Петросов шынтырлар артык күштү чо-рукту чедип алган болган бо-дуну улуралыкчынын Лок-штейнин шагын доолаадыр-че албаа-ш. ССРЭ—Австри-яны салымшкыны 3:0 санын болган. Ботениннин Роба-чыл салымшкынын ара со-гаарлаткан, ол салыкта делегей чемпиону артык оодут бо-гаш удуу алыр арталык болуу турар.

Тергилдеп турар бодукте ГФР-ниң командазы Болгария-нын шындыраачылары-биле ой-наан үш салгыларга 1,5 саны алган. Падеский (Болга-рия)—Уншкер (ГДР) олар-нын салымшкыны доолабай ар-такан. Ол салыкта шак төнөр чыгай бергенинин узамында улуралыкчылар көжүн би-жири беин чаб алыпмай олурганар. Ол берге байдал эрте берген соонда, Уншкер артык оодут болуу артакан.

Чехословакиянын шыда-раачыларын Югославиянын командалы 3:1 сан-биле ут-кан. Гитрич биле Фиди-тин (Чехословакиянын) ара-зында салыкта көжүт тава-рылга болган. Турштар дө-турда-ла Фиди чалдыр көр-гөш, бодуну бодаларын бирөөн чинке салып берген. Эдесипин кайгаан югослав грессмейстер ол боданы арай-ла сүрээдей араак ап алырга. Фиди доо-дараан дүжүп берген.

АГААР-ВОЙДУС

Бөгү республикага булут-тагылап калп турар хүв бо-лур. Чаашкын шолуг эвес. Хат ай-тамында. Кызылга чаашкын болбас. Агаарнын температурасы: республикага —5—10, а Кызылга—7—9 градус чыгыт.

Редатор Д. Б. БАЙЫР-ОДЛ.

«Киж төрөдөтенин ады-дуулаагы чорун оларын аныа-ла бир хооун чугаа-зын эвес-тир, ол дээрге ылап шын сөгдөн сөс, оларын күш ахылаан адыга берген ары-шыйраадын кижини бун-нын ак-сеткилд чажыны-нып чоруту»-деп. Кара Маркс 1844 чылда француз социалистик ажилчыларын дугайында бижген.

Бүгү делегейин пролетариалдык өлүм чок гимнизи — «Интернационал» му-зыказынын автору — Пьер Дегейтерин портретин киж чөргөндө, шак бо сөстөрүн ча-гаар-да сактып келди-р. Бо портретин француз Сен-Дени деп хоорайын тускаалап му-зейинге чыган «Интернационал» бодуну нотазында кылган хоолаагы-биле кады ол хоорайнын даргазы, Фран-циянын коммунист партизы-нын кежигүтү Огюст Жило 1956 чылдын төнчүлүгө СЭКП Топ Комитетинин ча-нында марксизм-ленинизм институтуна белек кылдыр чоруткан.

Француз шүлүкчү-коммунар Эжен Потеннин сөзүгө чо-гааткан Пьер Дегейтерин му-зыказы 1888 чылдын июль-да Лиле хоорайнын ажил-

РЕДАКЦИОННЫЙ АДРЕС: Кызыл, Шетинин-Кравченко кудумчуу бажын № 3. ТЕЛЕФОННАРЫ: редакторун 24-63, редакторун орадыкчынын 35-24, пропаганда кидизинин 23—54, тарымсалгалы секретарынын болган тарымсалгалы дежурныйнын 23-38, көдөз ажил-агай кидизинин 25-38, партий амырал болган культура амырал кидизинин 37-13, шынж информация кидизинин 20-60, чаага болган совет тургузут кидизинин 21-27, үлөтүр бажын № 3. ТЕЛЕФОННАРЫ: редакторун 24-63, редакторун орадыкчынын 35-24, пропаганда кидизинин 23—54, тарымсалгалы секретарынын болган тарымсалгалы дежурныйнын 23-38, көдөз ажил-агай кидизинин 25-38, партий амырал болган культура амырал кидизинин 37-13, шынж информация кидизинин 20-60, чаага болган совет тургузут кидизинин 21-27, үлөтүр бажын № 2446. Культура министерствозунун типографиясы